

Strasbourg, 7.6.2016
COM(2016) 377 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Plan de acțiune privind integrarea resortisanților din țările terțe

1. INTRODUCERE

Societățile europene sunt și vor continua să fie din ce în ce mai diverse. În prezent, există 20 de milioane de resortisanți ai țărilor terțe care locuiesc în UE, reprezentând 4 % din populația totală a Uniunii¹. Mobilitatea persoanelor, în grade diferite și pentru o varietate de motive diferite, va fi o trăsătură inerentă a secolului XXI pentru Europa, precum și la nivel mondial, ceea ce înseamnă că UE trebuie să își intensifice activitatea nu numai în ceea ce privește gestionarea fluxurilor migratorii, ci și în ceea ce privește politicile de integrare pentru resortisanții țărilor terțe².

UE sprijină statele membre în politicile lor de integrare deja de câțiva ani. În 2014, Consiliul Justiție și Afaceri Interne a reafirmat **Principiile de bază comune ale UE privind politica de integrare a imigranților**, adoptate în 2004, care stabilesc o abordare comună pentru integrarea resortisanților țărilor terțe în întreaga UE³. În 2011, Comisia Europeană a stabilit o Agendă europeană⁴ pentru integrarea resortisanților țărilor terțe, solicitând o abordare consolidată și mai coerentă a integrării, în diferitele domenii de politică și niveluri de guvernare. În cursul acestor ani, mai multe state membre și-au elaborat propriile politici de integrare în funcție de contextele naționale, iar UE a jucat un rol important în sprijinirea unora dintre acțiunile respective.

Cu toate acestea, în pofida eforturilor depuse, resortisanții țărilor terțe aflați în UE continuă să prezinte rezultate mai slabe decât cetățenii UE în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, educația și incluziunea socială⁵. În același timp, măsurile recente luate pentru a îmbunătăți gestionarea numărului mare de persoane care au nevoie de protecție cu care se confruntă UE în prezent, inclusiv măsurile privind transferul și relocarea⁶, au evidențiat necesitatea ca statele membre cu mai puțină experiență în integrare să dezvolte strategii de integrare eficiente.

Este esențial pentru bunăstarea, prosperitatea și coeziunea societăților europene în viitor să se asigure faptul că toți cei care se află în mod legitim și legal în UE, indiferent de durata șederii lor, pot participa și contribui la aceste societăți. Într-o perioadă în care discriminarea, prejudecățile, rasismul și xenofobia sunt în creștere, există imperative juridice, morale și economice pentru respectarea drepturilor fundamentale, a valorilor și a libertăților UE și pentru continuarea eforturilor în direcția unei mai mari coeziuni în societate în ansamblu. Integrarea cu succes a resortisanților țărilor terțe este o chestiune de interes comun pentru toate statele membre.

Investirea de resurse și energie în politicile de integrare astăzi va contribui la transformarea Europei într-o societate mai prosperă, coezivă și incluzivă pe termen lung. Agenda europeană

¹ A se vedea: Eurostat (2015).

² Prezentul plan de acțiune se referă la integrarea migranților, inclusiv a refugiaților care sunt resortisanți ai țărilor terțe și care se află în mod legal pe teritoriul UE. Acesta nu se referă la resortisanții statelor membre ale UE care au o origine migrantă dintr-o țară terță, prin părinți sau bunici, nici la cetățenii UE care și-au exercitat dreptul la liberă circulație și membrii de familie ai acestora.

³ A se vedea: Concluziile Consiliului Justiție și Afaceri Interne din 5-6 iunie 2014: http://www.consiliium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/jha/82745.pdf.

⁴ A se vedea: COM(2011) 455 final, 20.7.2011.

⁵ A se vedea datele Eurostat: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migrant_integration_statistics_-_overview și OCDE/Uniunea Europeană (2015), *Indicators of Immigration Integration 2015 – Settling In*: <http://www.oecd.org/els/mig/Indicators-of-Immigrant-Integration-2015.pdf>.

⁶ A se vedea rapoartele Comisiei privind transferul și relocarea: COM(2016) 165 final; COM(2016) 222 final; COM(2016) 360 final.

privind migrația⁷ a subliniat necesitatea adoptării unor politici de integrare eficace pentru resortisanții țărilor terțe. Având în vedere provocările actuale în materie de migrație și astfel cum s-a anunțat în comunicarea din 6 aprilie 2016⁸, a venit momentul pentru a revizui și a consolida abordarea comună în toate domeniile de politică, prin implicarea tuturor actorilor relevanți, inclusiv UE, statele membre, autoritățile regionale și locale, precum și partenerii sociali și organizațiile societății civile. Această inițiativă este sprijinită, de asemenea, de Parlamentul European în rezoluția sa din 12 aprilie 2016, în care se solicită, printre altele, o participare deplină și o integrare timpurie a resortisanților țărilor terțe, inclusiv a refugiaților⁹.

Astfel cum se prevede la articolul 79 alineatul (4) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în timp ce competența în materie de integrare revine în primul rând statelor membre, UE poate adopta măsuri care să stimuleze și să sprijine statele membre în promovarea integrării resortisanților țărilor terțe care își au reședința în mod legal pe teritoriile lor și are un rol important în sprijinirea, stimularea și coordonarea acțiunilor statelor membre și a politicilor în acest domeniu. În contextul actual, mai multe state membre ale UE se confruntă cu provocări similare, iar acțiunea la nivelul UE poate aduce valoare adăugată prin sprijinul structural pe care îl furnizează. Prezentul plan de acțiune furnizează un cadru politic comun care ar trebui să sprijine statele membre pe măsură ce acestea își dezvoltă în continuare și își consolidează politicile naționale de integrare pentru migranții din țările terțe și descrie sprijinul politic, operațional și financiar pe care Comisia îl va oferi pentru susținerea eforturilor acestora.

2. PROVOCĂRILE ȘI OPORTUNITĂȚILE INTEGRĂRII

Cercetările sugerează că resortisanții țărilor terțe se confruntă în continuare cu obstacole în sistemul educațional, pe piața forței de muncă și în ceea ce privește accesul la o locuință decentă¹⁰. Aceștia sunt mai expuși riscului de sărăcie sau de excludere socială, în comparație cu resortisanții țării-gazdă, chiar și atunci când au un loc de muncă. Copiii sunt expuși la un risc deosebit de ridicat de sărăcie.

Astfel cum a subliniat Comisia în comunicarea sa din 7 aprilie 2016¹¹, politicile economice și sociale naționale vor trebui să țină seama de fluxul recent al migranților și refugiaților din țările terțe, în special pentru a răspunde nevoilor lor imediate și pentru a asigura integrarea acestora pe piața muncii și în societate. Aceasta va fi o provocare pentru multe state membre, însă, în condiții adecvate pentru integrarea rapidă și cu succes, aceasta este, de asemenea, o

⁷ A se vedea: COM(2015) 240 final, 13.5.2012.

⁸ A se vedea: COM(2016) 197 final, 6.4.2016.

⁹ A se vedea: Rezoluția Parlamentului European din 12 aprilie 2016 referitoare la situația din Mediterana și la necesitatea unei abordări globale a migrației de către UE [2015/2095(INI)].

¹⁰ În 2015, rata de ocupare a forței de muncă în rândul resortisanților țărilor terțe a fost cu 12,4 puncte procentuale mai mică decât cea a resortisanților țărilor-gazdă, în special femeile având rate deosebit de scăzute. Migranții din țări terțe sunt adesea încadrați în posturi sub nivelul pregătirii acestora, chiar și în cazul în care dețin o diplomă universitară. Rezultatele nesatisfăcătoare la învățătură sunt de două ori mai mari în rândul lucrătorilor migranți de primă generație (42 %) în comparație cu studenții cu părinți autohtoni (20 %) și rămân ridicate pentru a doua generație (născuți în țară, cu părinți de origine străină) (34 %). În 2014, 49 % dintre resortisanții țărilor terțe erau expuși riscului de sărăcie sau excludere socială, comparativ cu 22 % din resortisanții țării-gazdă. 18,2 % din populația de tineri care nu s-au născut în UE se confruntau cu lipsuri materiale severe. Resortisanții țărilor terțe erau mult mai susceptibili de a locui într-o gospodărie supraaglomerată decât populația autohtonă.

¹¹ A se vedea: Semestrul european 2016: Evaluarea progreselor în ceea ce privește reformele structurale, prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice și rezultatele bilanțurilor aprofundate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 [COM(2016) 95 final/2].

oportunitate, în special pentru statele membre care se confruntă cu schimbări demografice. Acest lucru este valabil inclusiv pe plan economic, întrucât există dovezi că resortisanții țărilor terțe au o contribuție netă fiscală pozitivă dacă sunt bine integrați în timp util, începând cu integrarea timpurie în educație și pe piața forței de muncă¹².

Neexploatarea potențialului resortisanților țărilor terțe în UE ar reprezenta o imensă risipă de resurse, atât pentru persoanele în cauză, cât și, în general, pentru economia și societatea europeană¹³. Există un risc clar ca, pe viitor, costul neintegrării să se dovedească a fi mai mare decât costul investiției în politicile de integrare.

Necesitățile de integrare individuale variază considerabil, în funcție de motivul persoanei pentru a veni în UE și de durata preconizată a șederii, precum și de competențele acestora, nivelul de educație și experiența profesională. Resortisanții țărilor terțe cu înaltă calificare care se deplasează în scopuri economice vor beneficia adesea de sprijin pentru integrare din partea angajatorilor, de exemplu cursuri de limbă, precum și de rețelele pe care le furnizează mediul de lucru. Alte categorii de resortisanți ai țărilor terțe este posibil să nu dispună de un astfel de sprijin. Refugiații sosiți recent, în special, se confruntă cu probleme specifice, cum ar fi vulnerabilitatea rezultată din traumele suferite, lipsa documentelor justificative, inclusiv în ceea ce privește calificările, inactivitatea din perioada anterioară și concomitentă procedurii de azil¹⁴, precum și barierele culturale și lingvistice și riscurile de stigmatizare în sistemul de educație, pe piața forței de muncă și pe piața locuințelor, care nu se limitează doar la refugiați.

Nu este necesar și nu ar trebui ca acțiunile de sprijinire a integrării resortisanților țărilor terțe să se desfășoare în detrimentul altor acțiuni care aduc beneficii grupurilor vulnerabile ori dezavantajate sau minorităților. De fapt, promovarea integrării resortisanților țărilor terțe este și ar trebui să fie o parte integrantă din eforturile de a moderniza și a construi politici incluzive în materie de societate, educație, piața forței de muncă, sănătate și egalitate, cu scopul de a oferi tuturor oportunități semnificative de participare în cadrul societății și al economiei. Viitoarea agendă pentru noi competențe în Europa¹⁵ vizează consolidarea capitalului uman și a capacității de inserție profesională în Europa, contribuind astfel la competitivitatea globală a UE. În același timp, măsuri specifice direcționate pot să răspundă nevoilor de integrare ale anumitor grupuri de migranți din țări terțe, indiferent dacă aceștia au ajuns recent și sunt eligibili pentru ședere sau dacă se află de câțiva ani în UE¹⁶.

¹² A se vedea, de exemplu, OCDE, *The Fiscal Impact of Immigration in OECD Countries*, în „International Migration Outlook 2013” și analiza de politică CE *Research on Migration: Facing Realities and Maximising Opportunities* 2016.

¹³ A se vedea: Document publicat de Direcția Generală Afaceri Economice și Financiare din cadrul Comisiei Europene: [An Economic Take on the Refugee Crisis](#).

¹⁴ Statele membre au obligații specifice în temeiul legislației UE, în special în temeiul Directivei privind condițiile de primire (2013/33/UE) și al Directivei privind standardele minime (2011/95/UE), de a asigura condiții adecvate de primire a solicitanților de azil de la început, de a asigura un acces egal la piața forței de muncă și de a facilita accesul la locuri de muncă după acordarea statutului de protecție, precum și de a asigura egalitatea de tratament în ceea ce privește recunoașterea diplomelor și de a prevedea facilitățile specifice.

¹⁵ A se vedea: O nouă agendă pentru competențe în Europa. Să lucrăm împreună pentru a consolida capitalul uman, capacitatea de inserție profesională și competitivitatea [COM(2016) 381], care urmează să fie publicată.

3. CONSOLIDAREA SOCIETĂȚILOR BAZATE PE COEZIUNE

Dezvoltarea unor politici de integrare eficace, atât pentru resortisanții țărilor terțe care au sosit recent și sunt eligibili pentru ședere, cât și pentru cei care se află în UE de o perioadă mai lungă de timp, înseamnă o investiție pe termen lung. Măsurile de integrare eficace și echitabile necesită investiții suficiente de ordin politic, social și financiar, care se vor dovedi benefice pentru toate comunitățile noastre pe termen lung.

Experiența arată că politicile de integrare funcționează cel mai bine atunci când sunt concepute să asigure sisteme coerente care să faciliteze participarea și împuternicirea tuturor în societate, atât a resortisanților țărilor terțe, cât și a comunităților în care se stabilesc aceștia. Acest lucru înseamnă că integrarea ar trebui să depășească participarea pe piața muncii și stăpânirea limbii țării-gazdă: integrarea este cea mai eficace atunci când este ancorată în valorile pe care le presupune viața în sânul societăților europene marcate de diversitate.

Uniunea Europeană este construită pe valori fundamentale care includ democrația, statul de drept și respectarea drepturilor fundamentale. Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene consacră unele drepturi de o importanță crucială pentru procesul de integrare, inclusiv libertatea de exprimare și de religie, precum și drepturile la egalitate și la nediscriminare. Înțelegerea și adoptarea acestor valori fundamentale reprezintă un element esențial al vieții și participării în societatea-gazdă. În același timp, aceste drepturi protejează, de asemenea, resortisantul țării terțe și promovează incluziunea sa socială. În acest sens, Consiliul a purtat discuții cu privire la integrarea resortisanților țărilor terțe în contextul dialogului său anual din 2016 cu privire la statul de drept¹⁷, care a reafirmat importanța de a respecta valorile fundamentale, precum și centralitatea principiului unui proces bidirecțional de integrare.

Acest proces dinamic bidirecțional în ceea ce privește integrarea presupune nu numai *așteptarea* ca resortisanții țărilor terțe să adopte valorile fundamentale ale UE și să învețe limba țării-gazdă, ci și *oferirea* de oportunități semnificative pentru aceștia de a participa la economia și societatea statului membru în care se stabilesc.

Contribuirea în mod activ și posibilitatea de a participa la viața socială, culturală și politică sunt cel puțin la fel de importante pentru a crea un sentiment de apartenență și pentru a fi pe deplin ancorat în societatea-gazdă, precum și pentru construirea unor societăți prospere din punct de vedere socioeconomic. Dezvoltarea unor societăți primitoare, diverse și incluzive reprezintă un proces care necesită angajamentul atât al resortisanților țărilor terțe, cât și al societății-gazdă. Promovarea dialogului intercultural, inclusiv a dialogului interreligios între comunitățile de credință, respectarea drepturilor omului și a valorilor europene sunt esențiale.

4. PRINCIPALELE PRIORITĂȚI DE POLITICĂ ȘI INSTRUMENTELE DE SPRIJINIRE A PROCESULUI DE INTEGRARE LA NIVELUL UE

Integrarea cu succes este un proces care se desfășoară de-a lungul timpului, dar mai ales, în mai multe domenii diferite de politică – cum ar fi educația, ocuparea forței de muncă, antreprenoriatul, cultura – și în diferite contexte. Pe baza Agendei europene privind integrarea din 2011, prezentul plan de acțiune stabilește prioritățile de politică și instrumentele pentru a sprijini punerea în aplicare a acestor priorități.

¹⁷ A se vedea: <http://www.consilium.europa.eu/ro/meetings/gac/2016/05/24/>.

4.1 Priorități de politică

Este necesar să se acorde prioritate măsurilor specifice care trebuie întreprinse atât la nivelul UE, cât și la nivelul statelor membre pentru a consolida și a sprijini integrarea în principalele domenii de politică.

4.1.1 Măsuri anterioare plecării/sosirii

Sprijinirea resortisanților țărilor terțe, cât mai devreme posibil în procesul de migrație, s-a dovedit a fi un element esențial pentru integrarea cu succes. Un punct de plecare, ori de câte ori este posibil, este reprezentat de măsurile anterioare plecării și sosirii, atât pentru cei care sosesc din țări terțe, precum și pentru societatea care îi primește. Astfel de măsuri pot fi benefice pentru persoane, indiferent de motivele pentru care acestea circulă legal în UE, dar pot fi deosebit de importante pentru a pregăti relocarea refugiaților. Întrucât statele membre ar trebui să își intensifice activitatea în conformitate cu Decizia privind relocarea din iunie 2015¹⁸, sistemul de admisie umanitară pentru Turcia¹⁹ și mecanismul de relocare unu-la-unu în temeiul Declarației UE-Turcia²⁰, luarea în continuare de măsuri înainte de plecare pentru a facilita integrarea va fi din ce în ce mai importantă, în special în perspectiva viitorului sistem structurat de relocare, astfel cum s-a anunțat în comunicarea din 6 aprilie 2016²¹.

Pentru resortisanții țărilor terțe în cauză, în special pentru cei care sosesc din motive profesionale sau familiale, dar și pentru refugiații care urmează să fie relocați, formarea lingvistică și profesională înainte de plecare poate accelera integrarea în viitorul lor mediu. Atunci când sunt concepute în comun de către țările de origine și țările de destinație, măsurile luate înainte de plecare s-au dovedit a fi deosebit de eficace în ceea ce privește accelerarea procesului de integrare. Cu toate acestea, cooperarea cu țările de origine și de tranzit cu privire la acest aspect nu este încă suficient de dezvoltată. În comunicarea sa privind crearea unui nou cadru de parteneriat cu țările terțe în cadrul Agendei europene privind migrația²², Comisia propune o abordare coerentă și adaptată pentru a dezvolta, împreună cu statele membre, instrumentele și mijloacele pentru realizarea de parteneriate cuprinzătoare cu țările terțe pentru o mai bună gestionare a migrației. De exemplu, Comisia va colabora cu statele membre pentru a consolida cooperarea cu țările terțe selectate în scopul de a îndeplini angajamentele din Planul de acțiune semnat la Summitul de la La Valletta privind migrația în noiembrie 2015²³, inclusiv în ceea ce privește măsurile anterioare plecării.

În ceea ce privește relocarea refugiaților, furnizarea de informații pentru refugiați cu privire la țara de relocare, sprijinirea acestora în a-și forma așteptări realiste cu privire la noua lor viață, sporirea conștientizării de către aceștia a drepturilor și îndatoririlor lor, precum și înzestrarea lor cu competențele lingvistice și de alt tip care să îi ajute să reușească în noul lor mediu sunt elemente esențiale pentru a facilita integrarea refugiaților, odată ce aceștia ajung în țările de destinație.

Utilizarea inovatoare a tehnologiei, a rețelelor de socializare și a internetului trebuie să fie valorificată în toate etapele procesului de integrare, inclusiv înainte de plecare. Unele state

¹⁸ A se vedea: C(2015) 3560 final.

¹⁹ A se vedea: C(2015) 9490.

²⁰ A se vedea: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkey-statement/>.

²¹ A se vedea: COM(2016) 197 final, 6.4.2016.

²² A se vedea: Instituirea unui nou cadru de parteneriat cu țările terțe în cadrul Agendei europene privind migrația (COM(2016) 385, 7 iunie 2016).

²³ A se vedea: http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-summit/2015/11/ACTION_PLAN_EN_pdf/.

membre au elaborat instrumente online, de exemplu aplicații pentru telefon, pentru a informa solicitanții de azil sosiți recent cu privire la drepturile acestora și la societatea-gazdă sau pentru a oferi cursuri de bază de învățare a limbii sau informații foarte practice pentru facilitarea vieții de zi cu zi.

De asemenea, măsurile anterioare sosirii pot contribui la pregătirea comunităților-gazdă pentru sosirea resortisanților țărilor terțe, contribuind la construirea empatiei și a înțelegerii pentru a depăși prejudecățile și pentru a promova o atitudine deschisă și primitoare. Multe state membre organizează deja o anumită formă de măsuri înainte de sosire pentru comunitățile care primesc refugiați relocați. De exemplu, rețeaua SHARE, cofinanțată de Comisia Europeană și care vizează conectarea autorităților locale și regionale europene și a partenerilor din societatea civilă implicați în relocarea și integrarea refugiaților, a elaborat „Share City Curriculum”, un set de instrumente pentru primirea, susținerea și emanciparea refugiaților relocați²⁴.

În vederea punerii în aplicare a angajamentelor privind relocarea, Comisia va acorda în continuare sprijin financiar pentru statele membre în organizarea efectivă a măsurilor înainte de plecare și va intensifica cooperarea cu actorii internaționali relevanți precum Organizația Internațională pentru Migrație (OIM). Comisia a propus ca noua Agenție Europeană pentru Azil să joace un rol-cheie în facilitarea și monitorizarea schimburilor de cele mai bune practici între statele membre, inclusiv în ceea ce privește măsurile de integrare înainte de plecare²⁵.

Comisia:

- va lansa proiecte pentru susținerea măsurilor anterioare plecării și sosirii pentru comunitățile locale, inclusiv în contextul programelor de relocare cu accent pe țările terțe prioritare;
- va colabora cu statele membre pentru a consolida cooperarea cu țările terțe selectate în ceea ce privește măsurile anterioare plecării, inclusiv în conformitate cu Planul de acțiune de la La Valletta.

În consolidarea politicilor lor de integrare, statele membre sunt încurajate:

- să promoveze programe de sponsorizare private²⁶ pentru relocarea refugiaților, pentru a implica în mod activ comunitățile locale în procesul de integrare a resortisanților țărilor terțe;
- să ia în considerare participarea la proiecte multilaterale pentru relocarea refugiaților, cum ar fi proiectul UE pentru facilitarea, prin schimb de noi cunoștințe, a relocării și admisiei refugiaților²⁷;
- să furnizeze informații înainte de plecare pentru a pregăti persoanele pentru intrarea în UE, inclusiv prin numirea unor ofițeri de legătură pentru integrare în cadrul ambasadelor în principalele țări terțe.

²⁴ A se vedea raportul final: <http://www.eurocities.eu/eurocities/news/-Building-a-resettlement-network-of-European-cities-and-regions-SHARE-project-publication-WSPO-A9SHLX>.

²⁵ A se vedea: COM(2016)197 final, 6.4.2016.

²⁶ În cadrul programelor de sponsorizare private, organizațiile societății civile sau grupurile de persoane suportă costurile de relocare și au grijă de prima integrare a refugiaților relocați în cooperare cu comunitățile locale.

²⁷ Proiectul EU-FRANK: Facilitarea, prin schimb de noi cunoștințe, a relocării și admisiei refugiaților: un proiect finanțat de UE și pus în aplicare în perioada 2016-2020 de Agenția Suedeză pentru Migrație.

4.1.2 Educația

Educația și formarea profesională sunt printre cele mai puternice instrumente de integrare, iar accesul la acestea ar trebui să fie garantat și promovat cât mai devreme posibil. Dobândirea competențelor de bază reprezintă baza pentru aprofundarea studiilor și poarta de acces la piața muncii și la incluziune socială.

Învățarea limbii din țara de destinație este esențială pentru ca resortisanții țărilor terțe să aibă succes în procesul lor de integrare. Programele de integrare lingvistică ar trebui să fie furnizate cât mai devreme posibil după sosirea acestora, să fie adaptate în funcție de necesități și competențe lingvistice și să combine învățarea limbilor cu învățarea altor aptitudini și competențe sau cu experiențe profesionale. Ar trebui depuse eforturi speciale pentru a se asigura că la astfel de cursuri participă atât femeile, cât și bărbații.

Toți copiii, indiferent de apartenență culturală sau de familie și de gen, au dreptul la educație în vederea propriei dezvoltări. Copiii refugiați se poate să fi avut o pauză în educația lor sau, în unele cazuri, nu au fost în măsură să meargă la școală deloc și vor avea nevoie de sprijin adaptat, inclusiv cursuri de recuperare. Cadrele didactice au nevoie de competențele necesare pentru a le acorda asistență și ar trebui să fie sprijinite în activitatea desfășurată în clase din ce în ce mai diverse, de asemenea pentru a preveni eșecul școlar și segregarea educațională.

Educația și îngrijirea copiilor preșcolari este fundamentală pentru integrarea familiilor și a copiilor care provin din țări terțe. Acesta joacă un rol esențial în a învăța să trăim împreună în societăți eterogene și în dobândirea de competențe lingvistice. Investițiile în educația și îngrijirea copiilor preșcolari s-au dovedit eficace în combaterea sărăciei și a excluziunii sociale, prin asigurarea faptului că toți copiii au posibilitatea de a-și realiza întregul potențial.

Dobândirea unei înțelegeri a legilor, a culturii și a valorilor societății-gazdă este esențială pentru ca resortisanții țărilor terțe să înțeleagă responsabilitățile legate de noua lor viață în societatea care îi primește și să participe în mod activ la aceasta. Educația joacă un rol important în socializarea copiilor și poate promova coeziunea socială și înțelegerea reciprocă între resortisanții țărilor terțe și societățile-gazdă. Chestiunea introducerii unor cursuri de educație civică în unitățile de învățământ secundar ar trebui explorată în continuare. Învățarea non-formală (de exemplu, în organizațiile de tineret, prin cultură și sport) are, de asemenea, un rol esențial în completarea integrării prin educație formală în școli sau instituții de învățământ superior.

În cadrul noii agende pentru competențe în Europa, Comisia va propune măsuri de promovare a creșterii competențelor persoanelor cu un nivel scăzut de calificare și slab calificate, care ar putea fi benefice pentru resortisanții țărilor terțe²⁸.

Comisia:

- va furniza evaluare lingvistică și învățare online pentru resortisanții țărilor terțe veniți recent, în special pentru refugiați, prin intermediul programului Erasmus+ de sprijin lingvistic online (100 000 de licențe online disponibile pentru cursuri de limbă pentru refugiați pentru o perioadă de trei ani);
- va sprijini evenimentele de învățare reciprocă privind măsurile de politică fundamentale cum ar fi cursuri de primire, evaluări ale aptitudinilor și competențelor lingvistice,

²⁸ A se vedea: O nouă agendă pentru competențe în Europa: Să lucrăm împreună pentru a consolida capitalul uman, capacitatea de inserție profesională și competitivitatea (COM(2016) 381), care urmează să fie publicată.

sprijinul pentru copiii neînsoțiți, conștientizarea dimensiunii interculturale, recunoașterea calificărilor academice și integrarea în învățământul superior;

- va sprijini comunitățile școlare în promovarea unei educații favorabile incluziunii și în abordarea nevoilor specifice ale elevilor migranți prin platforma online COM [School Education Gateway](#);
- va elimina obstacolele din calea participării resortisanților țărilor terțe, fete și băieți, la educația preșcolară prin dezvoltarea cadrului european de calitate pentru educația și îngrijirea copiilor preșcolari (ECEC), inclusiv asistență destinată personalului din domeniul ECEC pentru a răspunde situației specifice a familiilor de migranți;
- va sprijini persoanele slab calificate și cu nivel redus de competențe în contextul noii agende pentru competențe pentru Europa.

În consolidarea politicilor lor de integrare, statele membre sunt încurajate:

- să echipeze profesorii și personalul școlar cu competențele necesare pentru a gestiona diversitatea și să promoveze recrutarea de profesori cu origine migranță;
- să promoveze și să sprijine participarea copiilor migranți la educația și îngrijirea copiilor preșcolari.

4.1.3 Integrarea pe piața muncii și accesul la formare profesională

Ocuparea forței de muncă este o parte esențială a procesului de integrare. Găsirea unui loc de muncă este fundamentală pentru a deveni parte integrantă a vieții economice și sociale a statului-gazdă, asigurând accesul la o locuință și la condiții de viață decente, precum și integrare economică. Integrarea completă și la timp pe piața forței de muncă poate contribui, de asemenea, la îndeplinirea necesităților crescânde în materie de competențe specifice în UE, precum și la sporirea sustenabilității sistemelor de protecție socială în contextul îmbătrânirii populației și al forței de muncă. În fapt, ocuparea forței de muncă este, de regulă, cel mai important factor determinant al contribuției fiscale totale nete a resortisanților țărilor terțe²⁹. Susținerea spiritului antreprenorial, inclusiv prin accesul la sistemele existente de acordare de microcredite, este vitală, de asemenea, pentru a încuraja contribuția resortisanților țărilor terțe la economie și la societate în ansamblul său.

Cu toate acestea, ratele de ocupare a forței de muncă pentru resortisanții țărilor terțe rămân sub media pentru cetățenii țării gazde în majoritatea statelor membre³⁰. Mulți dintre resortisanții țărilor terțe sunt supracalificați sau mult prea pregătiți pentru locurile lor de muncă sau lucrează în condiții mai puțin favorabile în ceea ce privește salariile, protecția locurilor de muncă, suprareprezentarea în anumite sectoare și perspectivele de carieră³¹. Femeile tind să prezinte rate deosebit de scăzute în ceea ce privește ocuparea forței de muncă

²⁹ A se vedea: Document publicat de Direcția Generală Afaceri Economice și Financiare din cadrul Comisiei Europene: [An Economic Take on the Refugee Crisis](#).

³⁰ A se vedea Eurostat: [Integrarea migranților pe piața forței de muncă în UE](#) din 6.6.2016.

³¹ Mai mult de 40 % din lucrătorii din țările terțe cu un nivel înalt de educație lucrează într-un mediu sau în ocupații cu un nivel de calificare redus, comparativ cu aproximativ 20 % din resortisanții țării-gazdă, Eurostat, sondaj privind forța de muncă.

și activitatea³², prin urmare, plasarea unui accent special pe integrarea acestora pe piața forței de muncă este indispensabilă.

Facilitarea validării competențelor și recunoașterea calificărilor este esențială pentru a se asigura că aptitudinile persoanelor sunt utilizate la potențialul lor maxim. Acest lucru este deosebit de important pentru refugiați, care se poate să nu dețină documentele justificative necesare cu privire la educația și calificările lor anterioare, sau este posibil ca educația lor să fi fost întreruptă sau să nu fi participat la activități de educație formală.

În cadrul Summitului social tripartit³³ din 16 martie 2016, partenerii sociali interprofesionali ai UE au prezentat o declarație comună privind criza refugiaților³⁴, punând un accent deosebit pe integrarea refugiaților în programe de formare, ocuparea forței de muncă și în societate în general și pledând pentru o soluție cuprinzătoare pentru analiza și validarea competențelor, luând în considerare necesitățile economice.

Chiar dacă legislația UE prevede deja ca refugiații să aibă acces egal la piața muncii cu cetățenii UE, politicile active în domeniul pieței muncii – atât cele integrate, cât și cele specifice – vor fi în continuare necesare pentru a facilita participarea acestora la piața muncii. Comisia salută faptul că unele state membre oferă acces la piața forței de muncă mult mai devreme decât termenul de nouă luni stipulat în Directiva privind condițiile de primire (de exemplu, Belgia, Germania, Italia, România). Aceasta salută, de asemenea, facilitarea condițiilor (Germania) pentru ca solicitanții de azil să aibă acces la piața muncii, precum și inițiativele de a corela plasarea solicitanților de azil și a refugiaților cu oferirea de oportunități de ocupare a forței de muncă (de exemplu, Suedia, Danemarca, Finlanda, Portugalia, Estonia). Cu toate acestea, în pofida acestor evoluții, în practică persistă importante bariere la intrarea pe piața forței de muncă.

Integrarea timpurie în formarea profesională, cu o puternică dimensiune de învățare pe bază de muncă, s-ar putea dovedi deosebit de eficace pentru unii cetățeni ai țărilor terțe, pentru a le oferi baza pentru integrarea cu succes pe piața forței de muncă și progresul către un nivel mai ridicat de calificare. Comisia va mobiliza programele și inițiativele de politică existente (Alianța europeană pentru ucenicii, Pactul european pentru tineret, programul Erasmus+, Educație și formare 2020 etc.) pentru a promova învățarea reciprocă și schimburile de practici promițătoare cu privire la integrarea în domeniul educației și formării profesionale.

În cele din urmă, intervenția și activarea timpurie a tinerilor vulnerabili care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (NEET), inclusiv tinerii resortisanți ai țărilor terțe, sunt esențiale pentru a asigura integrarea lor rapidă în programe de educație, ucenicie, stagiu sau pe piața forței de muncă. Comisia va explora posibilitățile de a îmbunătăți în continuare activitățile de informare a tinerilor vulnerabili NEET, inclusiv a celor care sunt resortisanți ai țărilor terțe, în cadrul Garanției pentru tineret și cu implicarea sectorului privat, acolo unde este posibil.

³² În 2015, sub jumătate din populația resortisanților țărilor terțe de sex femeiesc avea un loc de muncă, cu peste 16 puncte procentuale mai puțin decât rata de ocupare a forței de muncă în rândul femeilor cu cetățenie UE.

³³ Reuniunea socială tripartită la nivel înalt se organizează de două ori pe an, între liderii instituțiilor UE și ai partenerilor sociali din UE, pentru a discuta subiecte de actualitate.

³⁴ A se vedea: https://www.etuc.org/sites/www.etuc.org/files/press-release/files/14.03.16_final_eco_soc_partners_message_refugee_crisis.pdf.

În cadrul noii agende pentru competențe pentru Europa, Comisia va elabora măsuri și instrumente pentru a sprijini crearea de profiluri de competențe și recunoașterea calificărilor pentru resortisanții țărilor terțe³⁵.

Comisia:

- va dezvolta un registru online de practici promițătoare în ceea ce privește integrarea pe piața forței de muncă pentru refugiați și, acolo unde există bune perspective de acordare a unui statut de protecție, pentru solicitanții de azil, ca sursă pentru factorii de decizie politică din statele membre;
- în conformitate cu noua agendă pentru competențe în Europa: a) va dezvolta un „set de instrumente pentru competențe și calificări” cu scopul de a sprijini identificarea la timp a competențelor și calificărilor pentru resortisanții țărilor terțe noi sosiți; b) va asigura o mai bună colectare a informațiilor cu privire la practicile de recunoaștere a calificărilor și a deciziilor din diferite țări, efectuată prin intermediul portalului Europass; c) va îmbunătăți transparența și înțelegerea calificărilor dobândite în țările terțe, prin revizuirea Cadrului european al calificărilor;
- va oferi sprijin specific pentru recunoașterea timpurie a calificărilor academice ale resortisanților din țări terțe, inclusiv ale refugiaților, prin consolidarea, de asemenea, a cooperării între centrele naționale de informare pentru recunoaștere academică (NARIC) și formarea personalului din centrele de primire;
- va lansa proiecte (în cadrul Fondului pentru azil, migrație și integrare și în cadrul programului Uniunii Europene pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială), promovând integrarea refugiaților pe piața muncii, introducerea de tip „fast track” pe piața forței de muncă și formarea profesională, precum și integrarea pe piața muncii a femeilor;
- va identifica cele mai bune practici pentru a promova și a sprijini antreprenoriatul în rândul migranților și va finanța proiecte pilot pentru diseminarea acestora.

În consolidarea politicilor lor de integrare, statele membre sunt încurajate:

- să sprijine inserția rapidă pe piața muncii a resortisanților țărilor terțe sosiți recent, prin, de exemplu, o evaluare timpurie a competențelor și calificărilor acestora, precum și prin combinarea formării lingvistice și la locul de muncă, orientare specifică și mentorat;
- să elimine obstacolele, pentru a garanta accesul efectiv la formare profesională și la piața forței de muncă pentru refugiați și, în cazul în care există bune perspective de acordare a unui statut de protecție, pentru solicitanții de azil;
- să evalueze, să valideze și să recunoască cât mai curând posibil competențele și calificările resortisanților țărilor terțe, utilizând pe deplin instrumentele disponibile la nivelul UE;
- să încurajeze spiritul antreprenorial prin intermediul activităților individualizate de formare și de mentorat în afaceri și prin deschiderea structurilor integrate de sprijinire a spiritului antreprenorial pentru resortisanții țărilor terțe.

³⁵ A se vedea: O nouă agendă pentru competențe în Europa. Să lucrăm împreună pentru a consolida capitalul uman, capacitatea de inserție profesională și competitivitatea [COM(2016) 381], care urmează să fie publicată.

4.1.4 Accesul la serviciile de bază

Accesul la locuințe adecvate și accesibile este o condiție de bază pentru ca resortisanții țărilor terțe să își înceapă viața în noua societate, dar reprezintă o provocare majoră în contextul fluxurilor actuale, în ceea ce privește atât etapa de primire inițială, cât și găsirea de soluții locative pe termen lung care să ofere în continuare șanse adecvate de angajare. În timp ce responsabilitatea pentru politicile în domeniul locuințelor reprezintă o competență națională, Comisia sprijină statele membre în abordarea provocărilor privind cazarea imediată legate de criza refugiaților, precum și în furnizarea de finanțare pentru locuințe sociale adecvate și accesibile³⁶. Banca Europeană de Investiții poate, de asemenea, să ofere sprijin, cum ar fi finanțare pentru centre de primire, cazare temporară în timpul desfășurării procedurii de azil, precum și locuințe sociale pe termen mai lung pentru resortisanții țărilor terțe cărora li se acordă azil³⁷.

Noua Rețea europeană privind integrarea și parteneriatele, în conformitate cu Agenda urbană a UE³⁸ (a se vedea punctul 4.2.1 de mai jos), va oferi un cadru pentru orașe, statele membre și alte părți interesate de a face schimb de experiență și de cele mai bune practici cu privire la dimensiunea urbană a diversității și migrației, inclusiv în ceea ce privește combaterea izolării geografice și a ghetoizării, precum și cu privire la identificarea blocajelor și a acțiunilor concrete.

Dovezile arată că starea precară de sănătate și lipsa accesului la servicii de sănătate pot fi un obstacol principal și constant în calea integrării, având un impact asupra aproape tuturor aspectelor vieții și determinând capacitatea de dobândi un loc de muncă, de a participa la educație, de a învăța limba țării-gazdă și de a interacționa cu instituțiile publice. În special, în prima fază de primire, garantarea accesului la asistență medicală este esențial, dar resortisanții țărilor terțe se pot confrunța cu dificultăți specifice în accesarea serviciilor medicale periodice, abordarea unor sisteme de sănătate necunoscute și comunicarea efectivă cu personalul medical. Comisia va finanța proiecte de sprijinire a celor mai bune practici în furnizarea de asistență medicală pentru persoanele vulnerabile, în special pentru refugiați. În plus, aceasta a elaborat, în comun cu Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC) și Organizația Internațională pentru Migrație (OIM), o fișă medicală personală pentru a contribui la identificarea necesităților de sănătate ale resortisanților țărilor terțe și pentru a facilita furnizarea de asistență medicală.

Comisia:

- va promova utilizarea fondurilor UE pentru primirea, educația, locuințele, sănătatea și infrastructurile sociale destinate resortisanților țărilor terțe;
- va consolida cooperarea cu Banca Europeană de Investiții pentru furnizarea de finanțare pentru măsuri provizorii de cazare și servicii medicale destinate resortisanților țărilor terțe

³⁶ Locuințele sociale pot fi sprijinite în cadrul programelor fondurilor structurale și de investiții europene 2014-2020.

³⁷ Până în prezent, trei împrumuturi au fost aprobate pentru o sumă totală de aproximativ 800 de milioane EUR pentru finanțarea împrumuturilor de care urmează să beneficieze un număr estimat de 250 000 de refugiați (Germania și Franța, costul total al proiectului în valoare de aproximativ 1,6 miliarde EUR, cu un împrumut ulterior în curs de evaluare). Banca Europeană de Investiții finanțează, de asemenea, costurile de educație suplimentară și de asistență socială pentru refugiați în completarea investițiilor în materie de cazare.

³⁸ A se vedea: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/themes/urban-development/agenda/.

nou sosiți și pentru locuințe sociale;

- va promova schimburile de învățare reciprocă între statele membre și orașe sub formă de vizite de studiu, evaluări inter pares și schimbul de cele mai bune practici cu privire la modul de abordare a provocărilor locative, inclusiv izolarea geografică și ghetoizarea;
- va sprijini cele mai bune practici în furnizarea de îngrijire pentru resortisanții țărilor terțe vulnerabili și pentru refugiați, inclusiv pentru femei, copii și persoane în vârstă, în cadrul programului în domeniul sănătății;
- va elabora module de formare pilot pentru specialiștii în domeniul sănătății cu privire la sănătatea resortisanților țărilor terțe și a refugiaților, în vederea actualizării și a îmbunătățirii competențelor și capacităților profesioniștilor din domeniul sănătății aflați în prima linie, și va promova o abordare holistică a asistenței medicale pentru resortisanții țărilor terțe și pentru refugiați.

În consolidarea politicilor lor de integrare, statele membre sunt încurajate:

- să asigure o abordare integrată, prin coordonarea politicilor privind locuințele cu accesul echitabil la locuri de muncă, asistență medicală și servicii sociale și prin colaborarea intersectorială, inclusiv prin consolidarea comunicării între nivelurile locale, regionale și naționale;
- să creeze rețele de competență ale experților din domeniul sănătății, de exemplu în domeniul sănătății mintale – în special stresul post-traumatic – a refugiaților, în strânsă colaborare între autoritățile din domeniul sănătății, ONG-uri și organizațiile personalului medical pentru prevenirea și detectarea timpurie a problemelor și acordarea de sprijin și tratament.

4.1.5 Participarea activă și incluziunea socială

Participarea resortisanților țărilor terțe înșiși la elaborarea și punerea în aplicare a politicilor de integrare este esențială pentru îmbunătățirea rezultatelor privind participarea și integrarea acestora. Integrarea nu înseamnă numai învățarea limbii, găsirea unei locuințe sau a unui loc de muncă. Aceasta înseamnă, de asemenea, participarea activă în cadrul comunității locale, regionale și naționale, dezvoltarea și menținerea contactelor reale între oameni prin activități sociale, culturale și sportive, și chiar prin angajament politic.

La elaborarea politicilor de integrare la nivel local, național sau UE, ar trebui să se acorde o atenție specială aspectelor de gen, situației copiilor – inclusiv copiii neînsoțiți și separați³⁹ — precum și persoanelor care se află într-o situație potențial vulnerabilă, inclusiv victimele violenței bazate pe gen și persoanele care aparțin minorităților religioase și etnice, care s-ar putea confrunta cu discriminarea sau cu obstacole disproporționate de integrare.

Comisia va iniția un dialog cu statele membre pentru a se asigura că preocupările legate de dimensiunea de gen și de situația femeilor migrante sunt luate în considerare în politicile și inițiativele de finanțare planificate, inclusiv în cadrul acțiunilor cofinanțate din fonduri UE⁴⁰.

³⁹ A se vedea Comunicarea Comisiei privind stadiul actual al punerii în aplicare a acțiunilor prioritare din cadrul Agendei europene privind migrația, COM(2016) 85 final.

⁴⁰ Comitetul consultativ pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați (structura de guvernare gestionată de Comisie) va publica, în acest an, un aviz privind abordarea integratoare a egalității de gen în cadrul Agendei europene privind migrația.

Promovarea schimburilor cu societatea-gazdă prin activități de voluntariat, activități culturale și sportive de la bun început facilitează dialogul și înțelegerea reciprocă. Aceasta poate aduce beneficii atât în ceea ce privește resortisanții țărilor terțe nou sosiți, dându-le un sentiment de apartenență la noua lor comunitate și contribuind la o mai bună înțelegere a principalelor valori și norme, cât și în ceea ce privește societatea-gazdă, crescând acceptarea și contribuind la construirea unei atitudini primitoare. Cluburile sportive, organizațiile de tineret și culturale din UE implică deja activ în activitățile lor persoanele care au sosit recent. Serviciul european de voluntariat sprijină activitatea de voluntariat, de exemplu, în centrele de primire. Astfel, aceasta creează legături între solicitanții de azil și tinerii europeni și contribuie la o mai bună înțelegere a culturii europene și a valorilor de către solicitanții de azil.

Toate persoanele din UE — indiferent dacă sunt sau nu cetățeni UE — sunt protejate de lege împotriva discriminării la locul de muncă și în ceea ce privește accesul la muncă pe criterii de origine rasială sau etnică, religie sau convingeri și împotriva discriminării în domeniul educației, al protecției sociale și al accesului la bunuri și servicii pe motive de rasă sau origine etnică⁴¹. Punerea în aplicare a acestor drepturi trebuie să fie asigurată de către statele membre și este necesar un acord timpuriu cu privire la propunerea Comisiei pentru finalizarea cadrului de combatere a discriminării pe motive de religie, printre altele⁴².

Combaterea discriminării și promovarea unei abordări pozitive a diversității, precum și combaterea rasismului, a xenofobiei și a discursurilor de incitare la ură, în special prin punerea în aplicare a legislației naționale și a normelor UE⁴³ relevante și prin măsuri de politică specifice, fac și ar trebui să facă parte integrantă din politicile de integrare eficace.

Comisia:

- va lansa proiecte de promovare a dialogului intercultural, a diversității culturale și a valorilor comune europene prin cultură, filme și arte (programul „Europa creativă”);
- va lansa proiecte pentru promovarea incluziunii sociale prin tineret și sport (Erasmus+);
- va propune să se acorde o mai mare prioritate, în cadrul Serviciului european de voluntariat, activităților dedicate integrării refugiaților și solicitanților de azil în comunitățile lor gazdă;
- va dezvolta manuale și instrumente pentru practicieni privind sensibilizarea și expresia culturală; dialogul intercultural; participarea activă a resortisanților țărilor terțe la viața politică, socială, culturală și la activități sportive în societățile-gazdă; și contribuția la activitățile pentru tineret;
- va lansa proiecte în cadrul diferitelor fonduri UE pentru a promova: participarea la viața politică, socială, culturală și la activități sportive; incluziunea socială prin educație, formare și tineret; prevenirea și combaterea discriminării, a violenței bazate pe gen, a rasismului și xenofobiei, inclusiv a infracțiunilor motivate de ură și a discursului de

⁴¹ A se vedea: Directiva 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 și Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000.

⁴² A se vedea: Propunere de directivă a Consiliului cu privire la punerea în aplicare a principiului tratamentului egal al persoanelor indiferent de religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală, COM(2008) 0426 final.

⁴³ A se vedea: Decizia-cadru 2008/913/JHA a Consiliului din 28 noiembrie 2008 privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal.

incitare la ură, precum și stimularea unei mai bune înțelegeri între comunități, inclusiv între comunitățile religioase;

- va continua să colaboreze cu Parlamentul European și Consiliul în vederea adoptării Directivei privind combaterea discriminării.

În consolidarea politicilor lor de integrare, statele membre sunt încurajate:

- să promoveze schimburile cu societatea-gazdă încă de la început, prin activități de voluntariat, activități culturale și sportive;
- să mărească rata de participare a resortisanților țărilor terțe în structurile democratice la nivel local;
- să investească în proiecte și măsuri care vizează combaterea prejudecăților și a stereotipurilor (de exemplu, campanii de sensibilizare, programe de educație);
- să pună în aplicare pe deplin legislația privind combaterea rasismului și a xenofobiei și privind drepturile victimelor și să pună în aplicare cu strictețe legislația privind egalitatea de tratament și lupta împotriva discriminării;
- să organizeze programe de orientare civică pentru toți resortisanții țărilor terțe, ca o modalitate de a stimula integrarea în societatea-gazdă și de a promova înțelegerea și respectul față de valorile europene.

4.2 Instrumente pentru a sprijini integrarea

4.2.1 Coordonarea politicilor

Integrarea imigranților reprezintă o prioritate politică care trebuie urmărită nu numai în diferite domenii de politică, ci și la diferite niveluri (la nivelul UE, național, regional și local) și cu implicarea părților interesate neguvernamentale (organizațiile societății civile, inclusiv diaspore și comunități de imigranți, precum și organizații bazate pe credință).

Pentru a face față provocărilor evidențiate mai sus, UE ar trebui să joace un rol mai important în coordonarea și colaborarea între diferiți actori și părți interesate în domeniul integrării imigranților. Acesta este motivul pentru care Comisia Europeană va transforma actuala rețea de puncte de contact naționale privind integrarea⁴⁴ într-o **rețea de integrare europeană** cu un rol mai important de coordonare și un mandat de învățare reciprocă. Comisia va sprijini schimbul între statele membre în cadrul rețelei, prin intermediul activităților de învățare direcționate precum vizite de studiu, revizuri inter pares, asistență reciprocă și ateliere de învățare reciprocă cu privire la aspecte specifice ale integrării. Rețeaua va contribui la promovarea cooperării cu administrațiile naționale și cu autoritățile locale și regionale, cu organizațiile societății civile și cu alte rețele de la nivelul UE ale statelor membre în domenii politice conexe (ocuparea forței de muncă, educația, egalitatea etc.).

Din 2009, un forum de integrare la nivel european⁴⁵ oferă o platformă unde societatea civilă și instituțiile europene pot discuta aspecte privind integrarea. Începând cu 2015, forumul de

⁴⁴ A se vedea: <https://ec.europa.eu/migrant-integration/index.cfm?action=furl.go&go=/the-eu-and-integration/eu-actions-to-make-integration-work>.

⁴⁵ Forumul de integrare a fost înființat de Comisia Europeană în parteneriat cu Comitetul Economic și Social European.

integrare s-a transformat în **Forumul european pentru migrație**, acoperind o gamă mai largă de subiecte legate de migrație și azil.

În plus, politica UE de cooperare în domeniile educației, tineretului, culturii și sportului, precum și în ceea ce privește ocuparea forței de muncă și incluziunea socială abordează provocările legate de integrarea migranților. În contextul Strategiei Europa 2020 pentru creștere și locuri de muncă, sunt stabilite obiective în domeniile educației, ocupării forței de muncă și incluziunii sociale, vizând monitorizarea și promovarea reformelor structurale. De asemenea, rezultatele integrării resortisanților țărilor terțe în statele membre au fost analizate și monitorizate în rapoartele de țară și în recomandările specifice fiecărei țări în cadrul semestrului european, cu accent pe integrarea pe piața forței de muncă și pe educație, în scopul promovării unor mai bune rezultate și a incluziunii sociale⁴⁶.

În noiembrie 2015, Consiliul și Comisia au decis să își intensifice cooperarea privind educația favorabilă incluziunii, egalitatea, echitatea, nediscriminarea și promovarea competențelor civice conform cadrului strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale Educație și formare profesională 2020⁴⁷ și planului de lucru al UE pentru tineret 2016-2018⁴⁸.

În plus, Comisia a creat un parteneriat pe baza Agendei urbane a UE care se concentrează pe integrarea resortisanților țărilor terțe, în cadrul căruia Comisia, statele membre, orașele și reprezentanții societății civile vor elabora împreună acțiuni concrete de promovare a integrării. Această activitate a fost consolidată prin lansarea unei mese rotunde cu caracter politic între Comisie și orașele europene, pentru a promova integrarea pe termen lung⁴⁹. Obiectivul general este de a consolida dialogul cu autoritățile locale și regionale și cu societatea civilă (inclusiv cu comunitățile de migranți și cu organizațiile din diaspora) prin reuniuni periodice pentru a discuta politicile de integrare și aspectele legate de finanțare.

4.2.2 Finanțarea

Succesul politicilor de integrare depinde de relația dintre un cadru de politică multidimensional, coordonat și strategic și un sprijin financiar adecvat.

UE a sprijinit acțiunile de integrare prin fonduri dedicate și, într-un sens mai larg, prin instrumente abordând coeziunea economică și socială între statele membre. În cadrul ciclului de programare anterior (2007-2013), 825 de milioane EUR au fost cheltuiți din Fondul european de integrare. Evaluarea la jumătatea perioadei a Fondului european de integrare⁵⁰ a demonstrat că, în majoritatea statelor membre, proiectele finanțate din fond nu ar fi putut fi realizate altfel. În anumite state membre, fondul a contribuit la consolidarea și extinderea activităților desfășurate de ONG-uri și de actorii locali în ceea ce privește integrarea și a încurajat dialogul și schimbul de idei și de bune practici între părțile interesate implicate în

⁴⁶ A se vedea: http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/country-specific-recommendations/index_en.htm.

⁴⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=URISERV:ef0016&from=EN>.

⁴⁸ A se vedea <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13631-2015-INIT/ro/pdf>.

⁴⁹ A se vedea: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2016/04/04-05-2016-long-term-management-of-migratory-flows-a-new-partnership-between-the-commission-and-european-cities.

⁵⁰ A se vedea: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0847&from=EN>.

procesul de integrare⁵¹. Pe lângă acest sprijin specific, sume importante au fost, de asemenea, puse la dispoziția statelor membre în cadrul fondurilor structurale, pentru a sprijini măsurile legate de integrare, pentru a îmbunătăți incluziunea socială, accesul la educație și la piața forței de muncă al resortisanților din țările terțe. De exemplu, acțiuni cofinanțate din Fondul social european (FSE) au ajuns la mai mult de 5 milioane de astfel de persoane⁵². Cu toate acestea, finanțarea respectivă a reprezentat doar o parte din investiția totală realizată în statele membre.

În cadrul actualului cadru financiar multianual 2014-2020, 765 de milioane EUR au fost alocate de statele membre pentru integrare în cadrul programelor naționale din Fondul pentru azil și migrație. Această cifră indică o scădere ușoară față de perioada precedentă, în timp ce necesitățile sunt mai mari, iar în prezent se dovedește inadecvată pentru situația actuală, având în vedere investițiile globale pe care statele membre trebuie să le întreprindă.

Din această perspectivă, președintele Juncker, în discursul privind starea Uniunii Europene susținut în septembrie 2015⁵³, a declarat că statele membre trebuie să își revizuiască propriile politici de sprijin, de integrare și de incluziune și a solicitat Comisiei să analizeze modul în care fondurile UE ar putea sprijini aceste eforturi. Serviciile Comisiei au dat curs acestui îndemn prin cartografierea potențialului diferitelor fonduri care fac obiectul gestiunii partajate pentru sprijinirea integrării, precum și a rolului pe care l-ar putea juca instituțiile financiare internaționale. Comisia a elaborat documente de orientare pentru a sprijini statele membre în consolidarea utilizării coordonate și strategice a fondurilor UE relevante pentru rezultate pe teren mai rapide și mai eficiente⁵⁴.

Sume semnificative sunt puse la dispoziția statelor membre pentru actuala perioadă de programare din cadrul fondurilor structurale și de investiții europene (fondurile ESI) și există un domeniu de aplicare considerabil pentru ca aceste fonduri să sprijine măsurile de integrare. În special, Fondul social european (FSE) și Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) sprijină investițiile legate de incluziune socială, educație și piața forței de muncă⁵⁵. De exemplu, în ceea ce privește FSE, 21 de miliarde EUR sunt disponibile pentru toate statele membre pentru promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a discriminării, în timp ce, în cadrul FEDR, statele membre au alocate 21,4 de miliarde EUR. FEDR poate contribui la măsurile de sprijinire a investițiilor în infrastructură pentru ocuparea forței de muncă, incluziune socială și educație, precum și pentru locuințe, sănătate, sprijin pentru înființarea de noi întreprinderi și pentru revitalizarea fizică, economică și socială a comunităților defavorizate din regiunile urbane și rurale, inclusiv prin programul de acțiuni inovatoare urbane⁵⁶.

⁵¹ Proiectele s-au axat în principal pe învățarea limbilor, orientarea civică, facilitarea accesului la piața forței de muncă, schimburile cu societatea-gazdă/dialogul intercultural, consolidarea capacităților de integrare a părților interesate, inclusiv dezvoltarea de instrumente și indicatori.

⁵² Alte fonduri, cum ar fi Erasmus+, au finanțat în perioada 2014-2015 peste 200 de proiecte care se ocupă de refugiați sau de abordarea provocărilor legate de integrarea refugiaților.

⁵³ A se vedea: http://ec.europa.eu/priorities/sites/beta-political/files/state_of_the_union_2015_en.pdf.

⁵⁴ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/financing/fundings/docs/synergies_between_amif_and_other_eu_funds_in_relation_to_migrants_en.pdf și <http://ec.europa.eu/esf/BlobServlet?docId=14499&langId=en>.

⁵⁵ Este disponibilă, de asemenea, finanțare în cadrul ambelor fonduri pentru consolidarea capacităților, buna guvernare și sprijinul pentru IMM-uri, care pot, de asemenea, să contribuie la investiția totală pentru a sprijini integrarea resortisanților țărilor terțe.

⁵⁶ Orientări specifice au fost emise de Comisia Europeană pentru statele membre în 2015 în scopul de a combate segregarea educațională și locativă din comunitățile marginalizate, inclusiv a migranților, în cadrul programelor

Fondul european agricol de dezvoltare rurală (FEADR) poate contribui la susținerea integrării în cadrul priorității vizând promovarea incluziunii sociale, reducerea sărăciei și dezvoltarea economică în zonele rurale, care se ridică la un total de 14,4 de miliarde EUR cuprinzând posibilități de creare de locuri de muncă și furnizarea serviciilor de bază și măsuri de incluziune socială⁵⁷.

Comisia monitorizează activ situația, împreună cu toate părțile implicate, pentru a garanta că toate instrumentele de finanțare sunt utilizate la potențialul lor maxim și într-un mod integrat și coordonat din punct de vedere strategic. Aceasta promovează schimbul de experiență între actori și fonduri, precum și consolidarea capacităților actorilor implicați pentru a asigura o abordare coerentă. Intensificarea dialogului și a învățării reciproce este deja în curs prin intermediul Comitetului FAMI-FSI⁵⁸. Un alt exemplu îl constituie nou-înființata rețea transnațională de cooperare în materie de migrație a Fondului social european, care reunește autoritățile de gestionare ale FSE, partenerii sociali și alți actori relevanți, pentru a face schimb de experiență cu privire la cele mai bune modalități de a utiliza fondurile FSE (de asemenea, în contextul realizării de sinergii cu FAMI) pentru integrarea resortisanților țărilor terțe. Comisia va continua să își aprofundeze dialogul strategic cu statele membre individuale prin reuniuni dedicate și prin oferirea de orientări specifice pentru a optimiza utilizarea finanțării disponibile și pentru a explora posibilități suplimentare în cadrul programelor existente.

În plus, Comisia va continua să încurajeze statele membre, autoritățile regionale și locale, precum și partenerii sociali și organizațiile neguvernamentale să utilizeze pe deplin mecanismele de parteneriat pentru punerea în aplicare a fondurilor UE⁵⁹. Statele membre ar trebui să ofere cât mai multe posibilități pentru organizații, în special cele cu abordări inovatoare, de a participa la cereri de propuneri în cadrul programelor naționale în cadrul fondurilor respective.

În cele din urmă, Comisia își propune să consolideze sprijinul financiar acordat de UE statelor membre pentru integrarea resortisanților țărilor terțe din Fondul pentru azil, migrație și integrare în contextul proiectului de buget pentru 2017.

fondurilor ESI. A se vedea: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/thematic_guidance_fiche_segregation_en.pdf

⁵⁷ În cadrul fondurilor structurale și de investiții europene, Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM) poate contribui la integrarea socială a migranților prin furnizarea de formare profesională și educație, precum și prin sprijinul inițial în cazul în care aceștia doresc să devină lucrători independenți. Acesta poate sprijini, de asemenea, punerea în aplicare a unor strategii integrate de dezvoltare locală care pot oferi, la rândul lor, o gamă largă de servicii pentru migranți. Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (FEAD) poate sprijini furnizarea de asistență materială de bază și/sau măsuri de incluziune socială pentru resortisanții țărilor terțe, în cazul în care aceștia fac parte din grupul țintă definit la nivel național. Erasmus+ oferă 400 de milioane EUR pentru statele membre în vederea îmbunătățirii incluziunii sociale prin educație. UE a finanțat activități de cercetare cu privire la integrarea migranților în baza Programul-cadru 7 și în cadrul programului Orizont 2020. Pentru o trecere în revistă a celor mai relevante constatări din rezultatele cele mai relevante, a se vedea concluziile analizei de politică *Research on Migration: Facing Realities and Maximising Opportunities 2016*, p. 51-87.

⁵⁸ Fondul pentru securitate internă.

⁵⁹ În conformitate cu dispozițiile Regulamentului (UE) nr. 240/2014 din 7 ianuarie 2014 privind Codul european de conduită referitor la parteneriat, în cadrul fondurilor structurale și de investiții europene, JO L 74, 14.3.2014, p. 1-7.

5. ETAPELE URMĂTOARE

Prin prezentul plan de acțiune al UE privind integrarea, Comisia stabilește prioritățile de politică și instrumentele pentru acțiuni concrete care urmează să fie întreprinse la nivelul UE pentru a sprijini măsurile de integrare adoptate la nivelul statelor membre, cu scopul de a continua dezvoltarea și consolidarea politicilor de integrare în întreaga UE. În eforturile noastre de a construi societăți mai reziliente, coezive și, în cele din urmă, mai puternice, a sosit momentul să progresăm la toate nivelurile. Comisia va continua să includă prioritatea privind integrarea imigranților, nediscriminarea și incluziunea în toate acțiunile și domeniile de politică relevante și se așteaptă ca statele membre să facă același lucru.

În plus, Comisia va continua să monitorizeze politicile de integrare și rezultatele acestora prin consolidarea și dezvoltarea în continuare a instrumentelor și indicatorilor actuali, inclusiv prin consolidarea în continuare a cooperării cu actorii relevanți⁶⁰. Pe această bază, Comisia va continua să analizeze rezultatele integrării resortisanților țărilor terțe și să ofere îndrumări, după caz, statelor membre, în cadrul semestrului european⁶¹.

La rândul lor, statele membre sunt invitate să actualizeze și să își consolideze politicile de integrare a resortisanților țărilor terțe care au drept de ședere legală, pe baza prezentului plan de acțiune, având în vedere provocările actuale și viitoare și să se asigure că toate politicile relevante sunt orientate pentru a sprijini obiectivul de a crea societăți mai coezive. Statele membre ar trebui, de asemenea, să analizeze din punct de vedere strategic modul în care, pe lângă finanțarea FAMI adaptată pentru integrare, un sprijin financiar suplimentar poate fi direcționat în timp util în cadrul programelor finanțate din fondurile structurale și de investiții europene și alte instrumente de finanțare ale UE pentru a sprijini obiectivele lor de integrare și pentru a îmbunătăți sinergiile și complementaritatea între diferite domenii și niveluri de politică.

Comisia va revizui în mod periodic punerea în aplicare a acțiunilor prezentate în acest plan de acțiune și progresele realizate, identificând acțiuni suplimentare necesare și va prezenta un raport Parlamentului European și Consiliului.

⁶⁰ De exemplu, UE a lansat cu OCDE o comparație comună la nivel internațional a rezultatelor integrării care oferă responsabililor politici obiective de referință pentru a compara rezultatele din țara lor cu cele ale altor țări și a identifica bunele practici. OCDE/Uniunea Europeană 2015, *Indicators of Immigration Integration 2015 – Settling In*. Rezultatele integrării la nivel local vor fi analizate, de asemenea, în viitor. Agenția pentru Drepturi Fundamentale a UE lucrează în prezent la monitorizarea incluziunii sociale și a participării migranților și a descendenților lor în societate din punct de vedere al drepturilor fundamentale și va publica în 2017 rezultatele celei de a doua etape a celui mai mare sondaj la nivelul UE privind experiențele discriminării, a victimizării motivate de ură și a participării societate a migranților și a minorităților (UE-MIDIS II).

⁶¹ A se vedea recomandările specifice fiecărei țări din 2016 adoptate la 18 mai 2016: http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/country-specific-recommendations/index_ro.htm.

**IMAGINE DE ANSAMBLU ASUPRA ACȚIUNILOR PREVĂZUTE LA NIVELUL UE
2016-2017**

	Acțiunile la nivelul UE pentru sprijinirea statelor membre	Calendar estimativ	Actori cheie
Măsuri anterioare plecării /sosirii	Lansarea de proiecte care să sprijine măsuri eficace anterioare plecării și sosirii, inclusiv în cadrul unor programe de relocare (de exemplu, formare lingvistică, informații privind cultura și valorile din țara de destinație etc.) în cadrul FAMI	2016/2017	Comisia, statele membre, societatea civilă și țările terțe
	Colaborarea cu statele membre pentru a consolida cooperarea cu țările terțe selectate în ceea ce privește măsurile de dinainte de plecare în temeiul Planului de acțiune de la La Valletta	2016	Comisia, statele membre, țările terțe
	Noua Agenție Europeană pentru Azil va facilita schimbul de cele mai bune practici în domeniul măsurilor de integrare anterioare plecării	2016-2017	Comisia, statele membre
Educație	Furnizarea de evaluare lingvistică și învățare online în cadrul Erasmus+ pentru aproximativ 100 000 de resortisanți ai țărilor terțe nou sosiți, în special pentru refugiați	2016	Comisia
	Sprijinirea activităților de învățare reciprocă pentru autoritățile naționale și regionale privind cursuri de bun venit, evaluare lingvistică și a competențelor, sprijinul pentru copiii neînsoțiți, sensibilizarea interculturală, recunoașterea calificărilor academice și integrarea în învățământul superior.	2016-2017	Comisia, statele membre
	Crearea de rețele de politică europene pentru ca cercetătorii, practicienii, factorii de decizie de la nivel regional/local să facă schimb de bune practici cu privire la integrarea persoanelor nou sosite prin educația formală și non-formală.	2017	Comisia
	Eliminarea obstacolelor din calea participării copiilor migranți resortisanți ai țărilor terțe, fete și băieți, la educația preșcolară prin dezvoltarea Cadrului european de calitate pentru educația și îngrijirea copiilor preșcolari (EICP), inclusiv furnizarea de asistență și sprijin pentru ca personalul serviciilor EICP să răspundă situației specifice din familiile de migranți.	2016	Comisia, statele membre
	Promovarea dezvoltării competențelor persoanelor cu un nivel scăzut de calificare și slab calificați în contextul noii agende pentru competențe pentru Europa	2016-2017	Comisia, statele membre
	Finanțarea proiectelor și parteneriatelor transnaționale pentru sprijinirea educației incluzive, a formării și a tineretului, cu un accent deosebit pe proiectele legate de migrație și dialogul intercultural în cadrul programului Erasmus	2016-2017	Comisia, statele membre și societatea civilă
	Continuarea analizării rezultatelor integrării resortisanților țărilor terțe în cadrul semestrului european	anual	Comisia
	Oferirea de sprijin pentru profesori și personalul școlar cu privire la modul de promovare a educației incluzive și de abordare a nevoilor specifice ale elevilor migranți, refugiați și integrarea refugiaților prin cursuri și activități de dezvoltare profesională online prin intermediul platformei online School Education Gateway	2016	Comisia

Piața forței de muncă și formarea profesională	Dezvoltarea unui „set de competențe pentru resortisanții țărilor terțe” în cadrul noii agende pentru competențe pentru Europa, pentru a sprijini identificarea la timp a competențelor și calificărilor pentru solicitanții de azil, refugiați și alți resortisanți ai țărilor terțe.	2016-2017	Comisia, statele membre
	Îmbunătățirea recunoașterii calificărilor academice ale resortisanților țărilor terțe prin, printre altele: – formarea personalului din structurile de primire pentru a permite accelerarea lansării procedurilor de recunoaștere – îmbunătățirea accesului la procedurile de recunoaștere a calificărilor pentru beneficiarii de protecție internațională – îmbunătățirea canalelor de comunicare pentru schimbul de informații între centrele ENIC-NARIC și cu părțile interesate relevante, inclusiv ONG-uri care desfășoară activități educaționale în structurile de primire – elaborarea unui set de instrumente pentru evaluatorii calificărilor care susțin recunoașterea calificărilor universitare a refugiaților.	2016-2017	Comisia, statele membre
	Îmbunătățirea transparenței și a înțelegerii calificărilor obținute în țările terțe, prin revizuirea cadrului european al calificărilor (propunere de recomandare a Consiliului adoptată în cadrul noii agende pentru competențe pentru Europa), care va consolida punerea în aplicare a acestuia și extinderea domeniului său de aplicare pentru a include posibilitatea de a stabili legături cu unele cadre de calificări din alte regiuni ale lumii	2016-2017	Comisia, statele membre
	Finanțarea proiectelor care promovează: introducerea de tip „fast track” pe piața forței de muncă (de exemplu, prin evaluarea și validarea competențelor, formare lingvistică axată pe ocuparea forței de muncă, formare la locul de muncă) și integrarea pe piața forței de muncă a refugiaților și a femeilor (EaSI/FAMI)	2016-2017	Comisia, statele membre și societatea civilă
	Promovarea schimbului de practici promițătoare privind integrarea pe piața forței de muncă, prin intermediul programelor și rețelelor existente (Rețeaua europeană a serviciilor publice de ocupare a forței de muncă, coordonatorii Garanției pentru tineret, Programul de învățare reciprocă și Rețeaua europeană pentru dezvoltare rurală)	2016	Comisia, statele membre
	Dezvoltarea unui registru online de practici promițătoare privind integrarea pe piața forței de muncă a solicitanților de azil și a refugiaților ca sursă pentru factorii de decizie politică din statele membre	2016	Comisia, statele membre
	Science4Refugee: inițiativă de a pune în legătură refugiații și solicitanții de azil care au experiență științifică cu funcții corespunzătoare în universitățile și instituțiile de cercetare din UE.	2016-2017	Comisia
	Alocarea de fonduri pentru a consolida capacitatea municipalităților și autorităților locale privind practicile de primire și de integrare pentru refugiați, cu accent pe integrarea pe piața muncii	2016/2017	Comisia, statele membre, autoritățile locale și regionale
	Continuarea analizării rezultatelor integrării resortisanților țărilor terțe în cadrul semestrului european	anual	Comisia
	Îmbunătățirea activităților de informare vizând tinerii vulnerabili NEET, inclusiv cu origine migrantă, în cadrul sistemelor Garanției pentru tineret	2016-2017	Comisia, statele membre

	Identificarea celor mai bune practici pentru a promova și a sprijini antreprenoriatul în rândul migrantilor și finanțarea de proiecte pilot pentru diseminarea acestora	2016	Comisia, statele membre
	Concurs de inovare socială pentru a premia inovațiile în materie de produse, tehnologii, servicii și modele care pot sprijini integrarea refugiaților și a altor resortisanți ai țărilor terțe.	2016	Comisia, sectorul privat
	Promovarea schimbului de practici promițătoare privind integrarea în educația și formarea profesională și învățarea inter pares prin inițiative politice și programe existente (Alianța europeană pentru ucenicii, Pactul european pentru tineret, programul Erasmus+, FSE, Educație și formare profesională 2010)	2016-2017	Comisia, statele membre, sectorul privat
Accesul la serviciile de bază	Promovarea utilizării fondurilor UE pentru primire, educație, locuințe, sănătate și infrastructuri sociale pentru resortisanții țărilor terțe	2016-2017	Comisia
	Consolidarea cooperării cu Banca Europeană de Investiții pentru furnizarea de finanțare pentru măsuri provizorii de cazare și servicii medicale în cazul resortisanților țărilor terțe nou sosiți și pentru locuințe sociale.	2016-2017	Comisia, statele membre, BEI
	Promovarea învățării reciproce între statele membre cu privire la modul de abordare a provocărilor locative	2017	Comisia, statele membre
	Susținerea celor mai bune practici în domeniul furnizării de îngrijire pentru resortisanții țărilor terțe vulnerabili și pentru refugiați, inclusiv femei, copii și persoane în vârstă, în cadrul programului în domeniul sănătății (Planul anual de lucru pentru 2016).	2016	Comisia, statele membre, părțile interesate din domeniul sănătății
	Elaborarea de module-pilot de formare pentru profesioniștii din domeniul sănătății și personalul responsabil cu aplicarea legii cu privire la sănătatea resortisanților țărilor terțe, în vederea dezvoltării și îmbunătățirii competențelor și capacităților profesioniștilor din domeniul sănătății aflați în prima linie, precum și pentru promovarea unei abordări holistice a sănătății persoanelor.	2016-2017	Comisia, statele membre, părțile interesate din domeniul sănătății
Participarea activă și incluziunea socială	Dezvoltarea de manuale și instrumente pentru practicieni privind sensibilizarea și expresia culturală; dialogul intercultural; participarea activă a resortisanților țărilor terțe la viața politică, socială, culturală și la activități sportive în societățile-gazdă; și contribuția la activitățile pentru tineret.	2016-2017	Comisia, statele membre, părțile interesate din domeniul învățământului
	Lansarea de proiecte de promovare a dialogului intercultural și a valorilor europene prin cultură, filme și arte („Europa creativă”)	2016	Comisia, statele membre și societatea civilă
	Finanțarea proiectelor care promovează participarea resortisanților țărilor terțe la viața politică, socială și culturală în cadrul FAMI	2016-2017	Comisia, statele membre și societatea civilă
	Finanțarea de rețele ale orașelor, înfrățiri între orașe și proiecte ale societății civile privind participarea civică, inclusiv pentru resortisanții țărilor terțe, în cadrul programului „Europa pentru cetățeni”	2016-2020	Comisia, statele membre, autoritățile locale și regionale,

			societatea civilă
	Abordarea xenofobiei prin creșterea gradului de conștientizare și promovarea celor mai bune practici pentru combaterea faptelor și a discursurilor xenofobe în contextul recent-înființatului grup UE la nivel înalt privind combaterea rasismului, a xenofobiei și a altor forme de intoleranță	Începând cu anul 2016	Comisia, statele membre și societatea civilă
	Promovarea proiectelor care vizează integrarea refugiaților în contextul Serviciul european de voluntariat (parte a programului Erasmus+)	2016	Comisia, statele membre și societatea civilă
	Finanțarea de proiecte privind prevenirea și combaterea rasismului și a xenofobiei, inclusiv a infracțiunilor motivate de ură și a discursurilor de incitare la ură, inițiative pentru a crea o mai bună înțelegere între comunități și promovarea activităților și proiectelor interculturale și interreligioase și a ONG-urilor europene pentru combaterea discriminării în cadrul programului REC	2016-2017	Comisia, statele membre și societatea civilă
	Crearea unui ghișeu unic pe internet pentru a oferi informații relevante privind finanțarea UE care sprijină proiectele și inițiativele de promovare a toleranței și de combatere a rasismului, a xenofobiei și a discriminării	2016	Comisia
	Finanțarea proiectelor de difuzare și reproducere a bunelor practici care promovează incluziunea socială la nivel local, inclusiv privind integrarea în cadrul programului Erasmus+	2016-2017	Comisia
	Dezvoltarea unui set de instrumente pentru factorii de decizie politică și lucrătorii de tineret privind contribuția la integrare a activităților pentru tineret și a învățării informale și non-formale	2016-2017	Comisia, statele membre, părțile interesate din domeniul învățământului
	Finanțarea proiectelor transnaționale în domeniul cultural și al audiovizualului pentru a sprijini integrarea refugiaților, în cadrul programului „Europa creativă”	2016	Comisia, societatea civilă
	Lansarea de proiecte de promovare a incluziunii sociale prin sport și tineret în cadrul Erasmus+	2016	Comisia, statele membre și societatea civilă
	Finanțarea proiectelor pentru identificarea rapidă, protecția și integrarea resortisanților țărilor terțe care sunt victime ale traficului de persoane, inclusiv cu un accent deosebit pe copiii și copiii neînsoțiți în cadrul FAMI	2016-2017	Comisia, statele membre și societatea civilă
	Continuarea colaborării cu Parlamentul European și Consiliul în vederea adoptării Directivei privind combaterea discriminării		
	Identificarea și diseminarea bunelor practici privind sprijinirea femeilor	2016-2017	Comisia, statele membre și societatea civilă

Instrumente de coordonare, de finanțare și de monitorizare	Consolidarea rețelei de puncte de contact naționale privind integrarea și transformarea acesteia într-o „rețea de integrare europeană” promovând învățarea reciprocă între statele membre	2016-2017	Comisia, statele membre
	Promovarea cooperării între diferitele niveluri de guvernare, inclusiv la nivel local și regional, printr-un parteneriat în cadrul Agendei urbane a UE axat pe integrarea resortisanților țărilor terțe	2016-2017	Comisia, statele membre, autoritățile locale și regionale (ALR)
	Sprijin pentru acțiunile inovatoare la nivel local prin finanțare specifică, inclusiv în cadrul programului Acțiuni inovatoare urbane	2016-2017	Comisia, autoritățile locale și regionale
	Consolidarea coordonării și alinierea strategică a tuturor instrumentelor de finanțare UE relevante pentru a crește impactul sprijinului acordat de UE asupra nivelului general de integrare a resortisanților țărilor terțe	2016-2017	Comisia, statele membre
	Consolidarea cooperării prin intermediul unor schimburi și vizite dedicate între autoritățile naționale responsabile pentru toate fondurile UE relevante	2016-2017	Comisia, statele membre
	În contextul principiului parteneriatului și responsabilității comune, consolidarea implicării tuturor actorilor relevanți, inclusiv prin sprijinirea schimbului de experiență între diferiți actori în ceea ce privește utilizarea finanțării din cadrul FSE pentru integrarea refugiaților prin intermediul Rețelei de cooperare transnațională în cadrul FSE privind migrația.	2016-2017	Comisia, statele membre, alți actori
	Dezvoltarea în continuare a dovezilor privind integrarea la nivelul UE, inclusiv prin monitorizarea rezultatelor integrării la nivel local	2016-2017	Comisia, statele membre, de asemenea în cooperare cu OCDE
	Monitorizarea incluziunii sociale și a participării în societate a migranților resortisanți ai țărilor terțe din punct de vedere al drepturilor fundamentale	2016	Agenția pentru Drepturi Fundamentale a UE